

Rodna Gruda

Frizerska mojstrica

The Master of Hairdressing

Objavljeno dne/Published on: 04.12.2015

Avtor članka/Article Author: Rok Fink

Po tretjem emigracijskem valu, I. je bil od približno 1880 do preloma stoletja, II. med obema vojnama in III. po drugi svetovni vojni, so še prihajali Slovenci v Argentino, med njimi tudi Branka Gomezelj in celo slavni Slavoj Žižek (slednji sicer za kratek čas). V tradicionalni buenosaireški četrti »Recoleta«, na prestižni aveniji, imenovani »del Libertador«, se nahaja ženska frizerija »Branka«, ki slovi po visokih cenah, visoki kakovosti in dobrem imenu. Kdo je torej Branka Gomezelj? Ob kavici se pogovarjava. Po dolgih letih izseljenstva govori lépo, tekočo, domačo slovenščino, kot da bi se sem priselila pred zgolj nekaj meseci.

Even after the third wave of emigration – the first wave took place between 1880 and the turn of the century, the second between the two World Wars, and the third after World War II – Slovenians still kept moving to Argentina. Among them were Branka Gomezelj and the famous Slavoj Žižek (although he only lived there for a short while). In Recoleta, the traditional district of Buenos Aires, there is a prestigious avenue called “del Libertador”. On this avenue, we can find a women’s hairdressing salon called Branka. It is known for high prices, professional quality and its renown. So, who is Branka Gomezelj? I talked to her over a cup of coffee. After all these years she still speaks fluent Slovenian, as if she only just moved here a few months ago.

Branka Gomezelj v svojem salonu

Branka, od kod si doma?

Doma sem iz Krasa, iz Dutovelj, vasice, poznane po teranu in pršutu. Pri nas se je velikokrat oglasil Boris Pahor, ki je pogosto obiskoval Dutovlje, in se navadno nastanil v gostilni »pri Marički«. V Argentino je iz Opčin po prvi svetovni vojni leta **1927 najprej odšel tetin mož, Viktor Sosič. Potoval je z ladjo »Mafalda«, ki je pred dosegom brazilske obale potonila, on pa je bil eden redkih, ki so preživeli**

brodolom, zato so ga tudi klicali »Mafalda«. Kasneje se je za njim odpravila še teta Olga Gomezelj. Po letu 1956 je na obisk k teti v Argentino odšla moja starejša sestra Magdalena. Ker teta ni imela otrok, si je želela obiska nečakinje. Majda (tako so jo klicali), ki je imela takrat komaj 16 let, je ostala v Argentini, se poročila, in imela dva otroka, Edgarda in Diega, ki sta se potem preselila v Evropo. Edgardo v Nemčijo in Diego v Slovenijo; slednji je bil znani, žal sila prekmalu pokojni, Diego Gómez.

Leta 1968 je prišla Majda v Slovenijo na obisk. Takrat sem se že izučila frizerskega poklica v Ljubljani, delala sem v Novi Gorici in spomnim se, da me je vprašala, zakaj ne bi prišla v Argentino. Vedno sem namreč govorila, kako rada bi spoznala strica in teto. Tako sem februarja 1969 prišla v Buenos Aires, seveda z mislijo, da se bom kasneje vrnila v Slovenijo.

Res sem se vrnila, a le za kratek čas, saj me je pot peljala nazaj v Argentino, kjer sem našla delo v svoji stroki. Začetek ni bil lahek, saj nisem poznala jezika. Prvi koraki so se začeli v frizeriji gospoda Ivana, povojnega priseljenca, doma menda iz okolice Ljubljane. V Buenos Airesu je imel dva ali tri salone, znan je bil kot dober frizer. Veliko Slovencev ga je poznalo. Tam sem se počasi začela uvajati in se sproti učiti jezika. Tudi Majda je pred poroko delala pri njem, vendar sta kasneje z možem odprla svoj salon in sta me vzela pod svoje okrilje. Sčasoma pa sem se odločila, da grem tudi jaz na svoje.

Kje je bil torej tvoj prvi salon, tu kjer sva sedaj?

Ne, najprej je bil v trgovskem centru »Patio Bulrich«, tu blizu, to je lepo in imenitno nakupovalno središče s kinodvoranami in trgovinami s finimi blagovnimi znamkami, na isti aveniji »del Libertador« a v četrti »Retiro«. Po nekaj letih sem salon preselila sem, kjer sem sedaj. Tukaj delam že okoli dvajset let.

Kako so pa tvoji sorodniki v Sloveniji?

Tudi v Sloveniji imam nečakinjo, ki opravlja isti poklic in ima frizerski salon v Sežani. Torej smo v družini že tri z istim poklicem! Doma sta še dve sestri, Jožica in Mimica. Po starosti si torej sledimo Magdalena, Marija, Jožica in nato jaz, ki sem najmlajša med sestrami. Med prvo sestro in mano je deset let razlike! A med prvo in drugo ter med tretjo in četrto le po petnajst mesecev. Tudi mama je bila še doma, vendar je bila, ko je ovdovela, precej sama.

Obiskuješ slovenske klube, domove?

Pred leti sem velikokrat obiskala slovensko društvo Triglav, v četrti »Devoto«, kjer so se srečevali v glavnem Primorci in slovenske družine, ki so se sem preselile med prvo in drugo svetovno vojno. Sčasoma sem tja zahajala vse manj ... Vendar še srečujem znance, otroke in vnuke tistih prvotnih priseljencev iz okolice naše vasi, s katerimi ohranjamo prijateljske vezi. V slovenščini govorimo zelo malo, skoraj nikoli. Čeprav je nisem popolnoma pozabila, bi morala za pravilno slovensko izgovorjavo prebrati malo več knjig v slovenščini. Sicer pa s Slovenci, ki živijo tukaj, nimam veliko stikov.

Kaj pa Slovenijo? Obiskuješ Slovenijo?

Ja, to sem hotela povedati. Ko je mama ovdovela, smo se odločili, da bo šest mesecev v Sloveniji in šest tukaj, v Argentini. Tako je v svojih zadnjih dvajsetih letih vsako leto prihajala v Argentino. Bila je vdova, z dvema hčerka v Sloveniji in dvema tukaj. Ko je bila v Sloveniji zima, je bila mama pri nas v Argentini.

Kako pogosto se ti vračaš v Slovenijo?

Pred leti sem se kar pogosto - dokler je bila mama živa, sem prihajala vsako leto. Z njo sem tudi potovala po Sloveniji in Evropi in si tako rekla, da ji dam vsaj nekaj malega, ker je imela težko življenje. In če že nisem mogla ničesar nuditi očetu, ker je umrl mlad, sem tako lahko vsaj mami.

Oče je bil borec, vendar ne politično in ideološko uvrščen, kar mu je po vojni prineslo kar nekaj preglavic. Dolgo časa je bil odsoten, mama pa je dolgo časa preživela v Auschwitzu, kamor so jo odpeljali, ker niso mogli ujeti očeta.

In mamo si izgubila ...

Pred dvanajstimi leti, ko je dočkala 82 let.

Ali v tvoj frizerski salon prihajajo tudi Slovenke? Je znan med Slovenci?

Nekatere, ampak ne veliko. Imam stalne stranke še od takrat, ko sem prišla v Argentino. Prihajajo stare mame, mame, vnukinje, celo pravnukinje. Potemtakem lahko rečem, da so zagotovo zadovoljne!

Slišal sem, da je tvoj salon menda najdražji v okolici?

Ja, ni najdražji, je pa med najdražjimi. In kot sem rekla, imam stranke, cele družine, kar pomeni, da če so skozi generacije zveste, potem zagotovo morajo biti zadovoljne.

Kaj pa glede pričesk? Je tukaj kaj drugače kot v Sloveniji?

Prav res, da ne. Ni razlik in saloni so dobri tako tu, kot tudi v Sloveniji. So pa tukaj nekatere stranke prav navdušene nad eksperimentiranjem različnih oblik pričesk, poleg tega še posebej s preizkušanjem različnih barv!

Če sem lahko malce bolj osebna - si poročena, bila poročena?

Da, sem se poročila, se ločila in nikoli več poročila. Nimam otrok.

V Argentini ali Sloveniji?

V Sloveniji. A to že potem, ko sem bila tu, saj sem mislila, da bom uredila vse svoje stvari in se vrnila v Slovenijo. Potem sva šla narazen in sem se odločila, da se vrnem v Argentino.

Prejemaš slovenske časopise in spremljaš dogajanje v Sloveniji?

Ne. Na telefonski zvezi sem s sestrama, a se pogovarjamo samo o družinskih in osebnih zadevah.

Pogrešaš kaj slovenskega? Kaj takega, česar ne moreš dobiti v Argentini?

Niti ne ... Tako in tako si sami pečemo potice, štrudelj, krofe, sama tudi kuham joto ...

Si kdaj razmišljala o vrnitvi?

O vrnitvi za zdaj ne razmišljam, ni pa izključeno, seveda.

Bi želela še kaj dodati?

Da, o srečanju s sošolci, po dolгих letih in veliki razdalji ... Zelo lepo mi je bilo, ko smo se sestali s sošolci iz osnovne šole, s katerimi se nismo videli skoraj **petintrideset** let; razen dveh so bili še vsi! V razredu nas je bilo 47. Srečali smo se v Škocjanski jami, nato naredili izlet, zvečer pa večerja, ples in zgodbe. Celotni učiteljice in učitelji od prvega razreda do konca osemletke so bili navzoči. To je bilo zelo lepo. Zame, ki živim daleč v tujini, je bilo sila ganljivo ...

Kadar pa pridem domov, imam občutek, kot da se ne bi nikoli oddaljila. Kot da ne bi nikdar odšla od hiše, od doma ...

Tako se počutiš v domači vasi?

Da, v Dutovljah, v rodni vasi. In vedno, ko pridem v Slovenijo, grem tja, kjer sem se rodila in preživela mladost.

Tam sta tvoji sestri?

Da, tam živita Jožica in zraven Marija, ker oče je razdelil zemljišče, da sta dobili vsaka svoj del. Da. Vse mi je domače, celo novi družinski člani mi niso tuji, ne občutim nič takega. Je tako, kot da ne bi nikdar odšla od hiše. In tako sem tudi sprejeta.

Hvala Branka za tvoj čas in tvojo zgodbo!

